

Kim Ebsen Rosenberg
Styding Skovvej 4
6500 Vojens

Haderslev Kommune
Teknik og Miljø
Christian X's Vej 39
6100 Haderslev

www.haderslev.dk

Dir. tlf. 74342214
nijd@haderslev.dk

19. april 2021 • Sagsident: 21/6865 • Sagsbehandler: Nikola Jerosch Dybbroe

Landzonetilladelse

(Ændring af landzonetilladelse 5. marts 2021)

Haderslev Kommune giver hermed tilladelse til:

- Opførelse af enfamiliehus på ca. 320 m² i én etage, heraf integreret garage på ca. 100 m², som erstatning for forhenværende stuehus på adressen: SØNDERSKOVVEJ 2, 6500 Vojens, matr.nr. 18 Hammelev Ejerslav, Hammelev.

Tilladelsen er meddelt med følgende vilkår:

1. Projektet skal udføres som forudsat i ansøgningen.

Tilladelsen

- [forventes offentliggjort på Haderslev Kommunes høringsportal www.blivhoerthaderslev.dk](http://www.blivhoerthaderslev.dk) den **19. april 2021**.
- kan først udnyttes, når der er gået 4 uger fra offentliggørelsen, og såfremt der ikke er klaget over tilladelsen.
- er givet i medfør af planlovens § 35 og på baggrund af ansøgning – Modtaget d. 8. april 2021 med senere supplerende materiale.
- skal være udnyttet inden 10 år jf. Planlovens § 56, stk. 3.
- erstatte tidligere meddelt landzonetilladelse af den 5. marts 2021 til opførelse af et enfamiliehus med integreret garage samt udhus på samme ejendom, som er blevet påklaget inden for klagefristen. Landzonetilladelsen er derfor ikke blevet udnyttet.

ÆNDRING AF TIDLIGERE MEDDELT LANDZONETILLADELSE

Tidligere meddelte landzonetilladelse af den 5. marts 2021 bortfalder ved offentliggørelsen af nærværende tilladelse.

Ejerne har den 8. april 2021 tilkendegivet, at ejerne ikke ønsker at udnytte landzonetilladelsen af 5. marts 2021 og har i stedet for ansøgt om et ændret projekt, hvor det fritliggende udhus på 100 m² er udgået i ansøgningen. Da projektet er mindre end det forrige, vurderer Haderslev Kommune, at der kan gives tilladelse til en ændring af landzonetilladelse af den 5. marts 2021.

Ændringerne i den nye ansøgning består i, at det fritliggende udhus på 100 m² er udgået fra ansøgningen, således der ansøges nu om et beboelseshus på i alt 320 m² inklusiv integreret garage på 100 m².

Vær opmærksom på

- at dette er ikke en byggetilladelse. Byggeriet eller den ændrede anvendelse af bygningen må ikke igangsættes eller foretages, før der er søgt og meddelt tilladelse efter bygningsreglementet. Byggetilladelse søges her www.bygogmiljoe.dk. Mail kan sendes til: byg@haderslev.dk
- at der befinder sig et beskyttet dige langs det vestlige naboskel. Digits tilstand må ikke ændres eller påvirkes, og diget må ikke berøres eller flyttes i forbindelse med gravearbejde under byggearbejde af bebyggelsen eller anlæggelse af udendørsarealer. jf. Museumsloven § 29a.
- at ejendommen er omfattet af kulturarvsarealet af international betydning. Hammelev Tunneldal, som er udpeget af kulturministeriet. Et kulturarvsareal er et kulturhistorisk interesseområde med skjulte fortidsminder. Hvis der under anlægsarbejdet påtræffes jordfaste fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens § 27, lov nr. 473 af 7. juli 2001) omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet, og Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev adviseres.
- Der er i 2006 etableret et SOP mini-renseanlæg fra New-Line. Den lovpligtige serviceaftale skal genoprettes, inden anlægget kan tages i brug. Kloakmester skal sende færdigmelding og serviceaftale ind til spildevand@haderslev.dk Der skal sættes en ny bundfældningstank ned, da den eksisterende er for gammel.
- Hvis der ændres på vejadgang, skal dette søges via: <https://www.haderslev.dk/service/trafik-og-veje/veje/vejadgang-til-din-grund/>

Denne tilladelse indeholder følgende afsnit:

Indhold

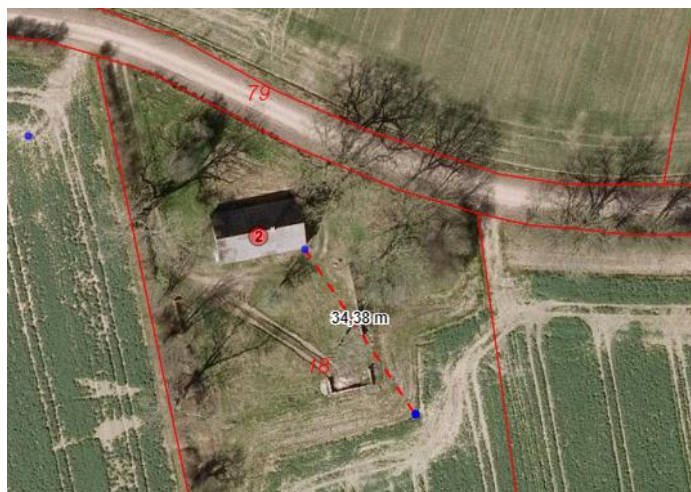
Landzonetilladelse.....	1
Redegørelse.....	3
Kommunens vurderinger.....	13
Klagemulighed og offentliggørelse.....	14
Bilag 1 Helhedsvurdering herunder gennemgang af berørte kommuneplanretningslinjer.....	16
Bilag 2 Klagevejledning.....	21
Bilag 3 Uddrag af relevant lovgivning.....	22
Bilag 4 Habitatvurderingen (NATURA 2000-område).....	24
Bilag 5 Landskabsbeskrivelse.....	30

Redegørelse

- Der er ansøgt om opførelse af et enfamiliehus på ca. 320 m², hvoraf er ca. 100 m² integreret garageareal på adressen: SØNDERSKOVVEJ 2, 6500 Vojens, matr.nr. 18 Hammelev Ejerlav, Hammelev. Den maksimale højde af bygningerne er ca. 4,80 meter.
- Ejendommen er via en arealoverførsel for nyligt ændret fra landbrugsejendom til beboelsesejendom, idet matr.nr. 18 blev reduceret til areal på 4.722 m².
- Matriklen er i dag ubebygget, men har tidligere været bebygget med en trelænget gård Stuehuset blev opført 1838 ifølge BBR og blev nedrevet i 2020/21. Det kommende byggeri placeres syd for det tidligere stuehus, men overlapper delvist med de fjernede driftslænger, som har stået som ruiner siden minimum 1975.
- Ansøger havde oprindeligt ansøgt, udover en bygning med beboelse og garage på i alt 350 m², om to garage/værkstedsbygninger på hhv. 350 og 250 m². Efter dialog med Haderslev Kommune om de ansøgte arealer har ansøger revideret ansøgningen til kun én udhusbygning på 100 m² samt en bygning med beboelse og integreret garage på i alt 320 m².
Til dette projekt havde Haderslev Kommune den 5. marts 2021 meddelt landzonetilladelse, Landzonetilladelsen er blevet påklaget den 22. marts 2021. Ansøger har efterfølgende tilkendegivet, at ansøger ikke længere ønsker at udnytte denne landzonetilladelse og indsendt en ny ansøgning om et ændret projekt, som denne ændring af landzonetilladelsen omhandler, hvor det fritstående udhus på 100 m² er udgået.

Oversigtskort: Ejendommen befinder sig sydøst for Hammelev og nord for Hindemåde

Luftfoto fra 2011:

Havearealet omfattede et areal syd for det tidligere stuehus på ca. 34 meter.

Senere – efter længerne forsvandt mere og mere – blev der inddraget dele af det sydlige haveareal til landbrugsjord.

Luftfoto fra 2020: Stuehuset under nedrivning – nyt matrikelskel efter arealoverførsel

Luftfoto fra 1975

Luftfoto fra 1989

Stuehuset med rester af de to tidligere længer/drifftsbygninger af gårdanlægget

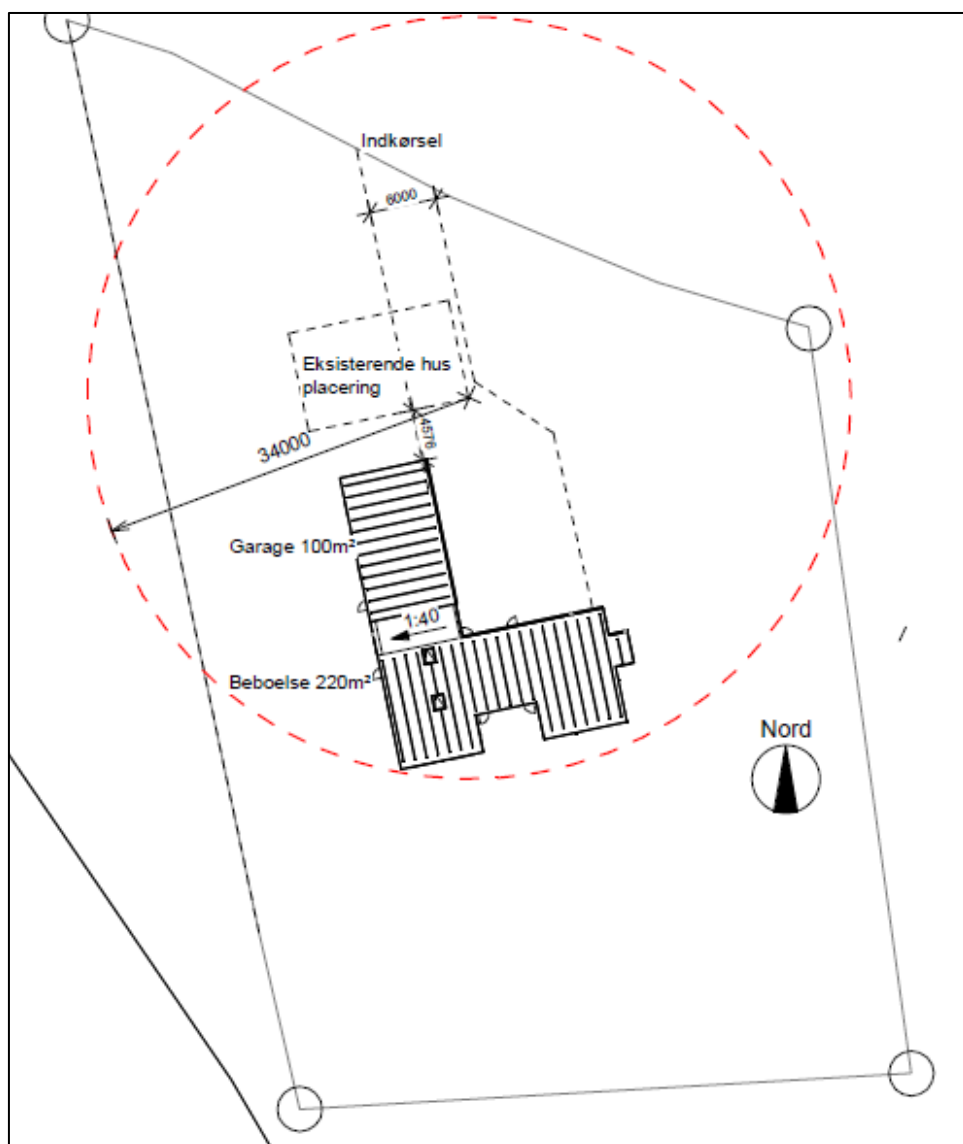

Streetview af juni 2020 – tidligere stuehus under nedrivning. Stuehuset er færdigmeldt som nedrevet i februar 2021.

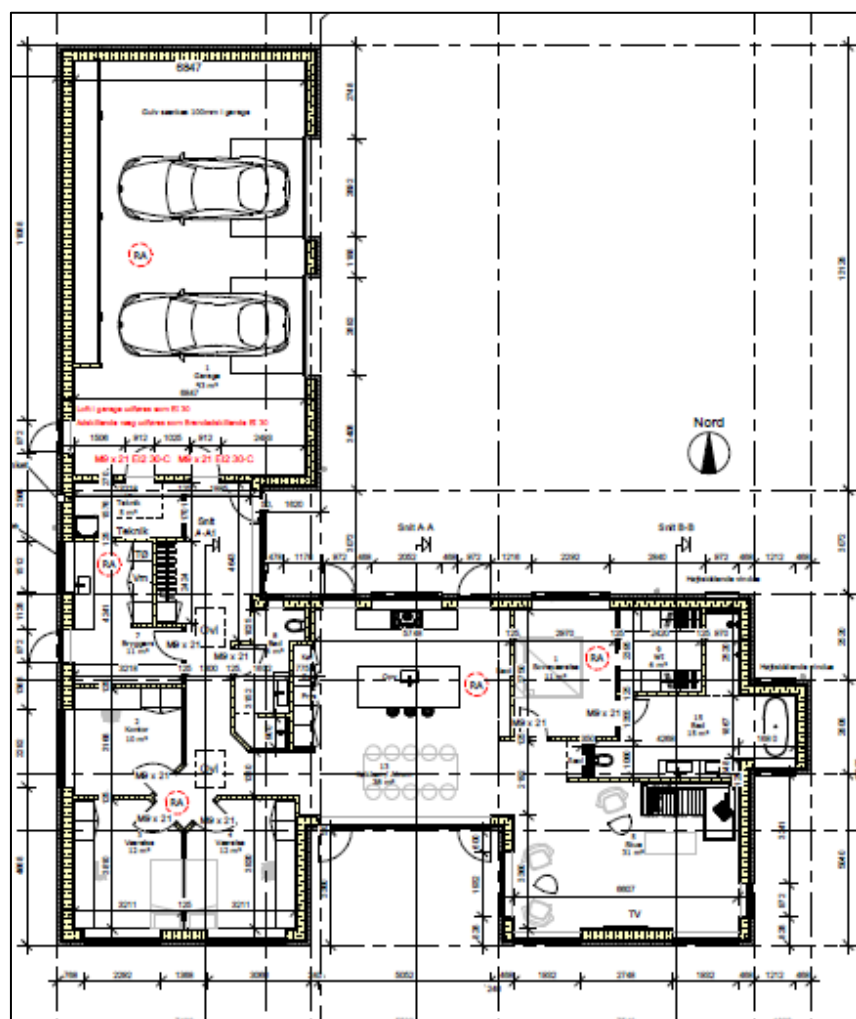

Foto af ukendt dato med tidligere stuehus og til højre rester af længen

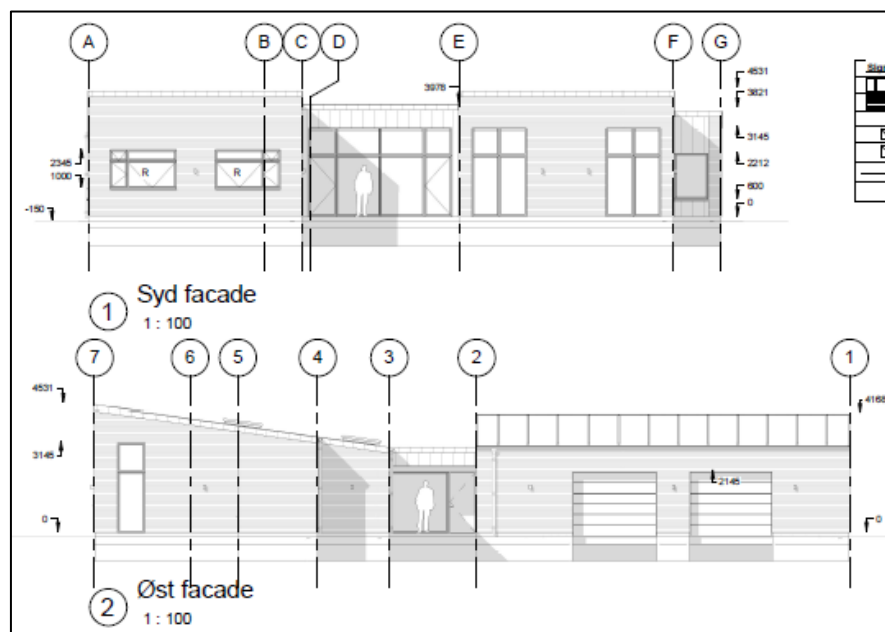
Oplysninger fra ansøger

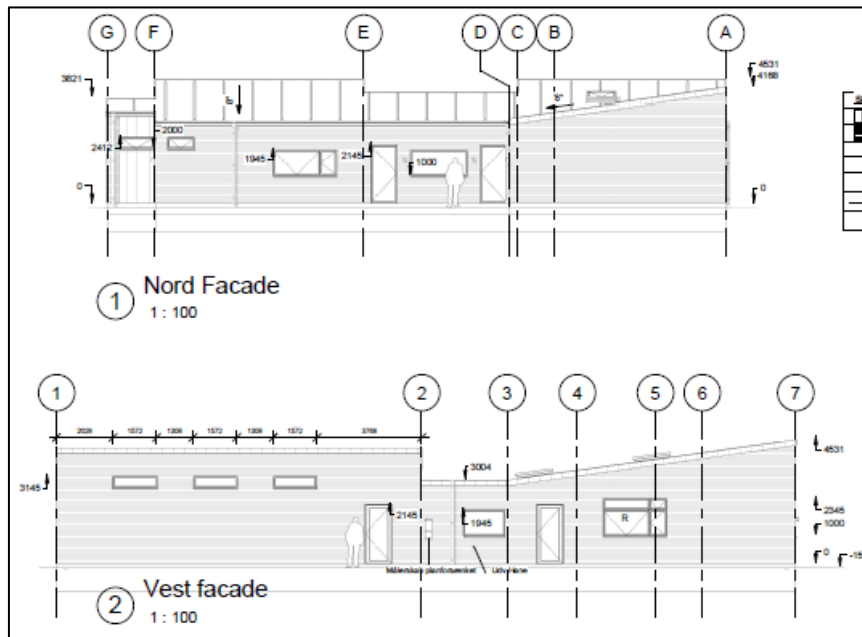
Fra ansøgningen: Situationsplan med nyt enfamiliehus og garage samt tidligere stuehus

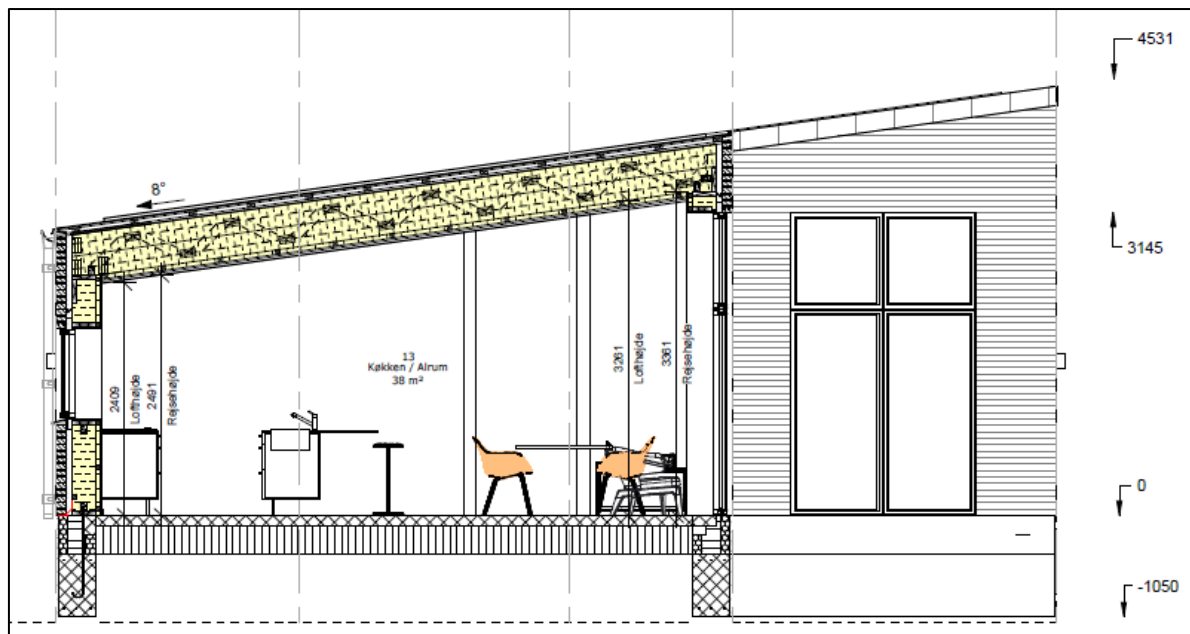
Fra ansøgningen: Plantegning – uden målestok

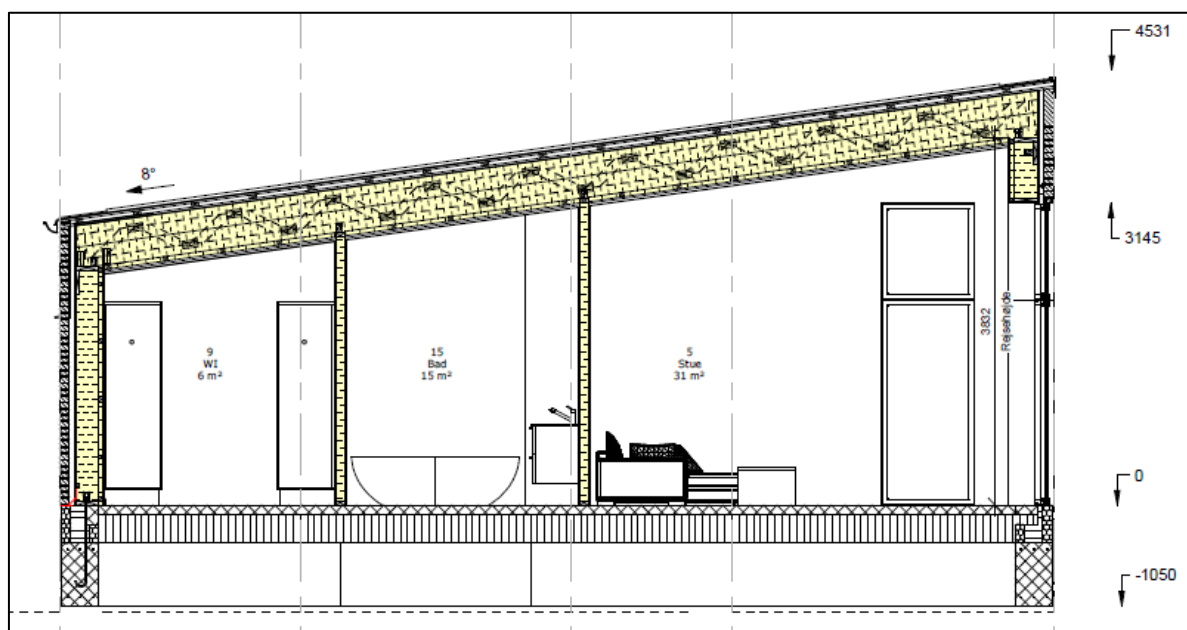
Fra ansøgningen: Facader mod syd og øst – uden målestok

Fra ansøgningen: Facader mod nord og vest – uden målestok

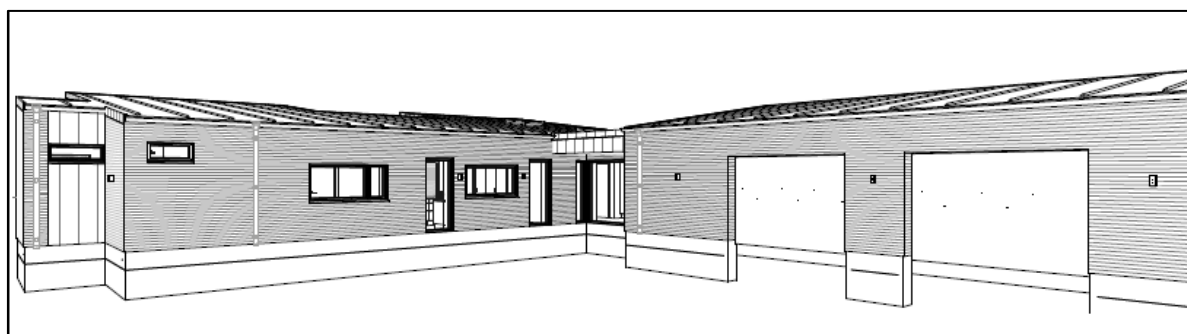
Fra ansøgningen: Snit A-A

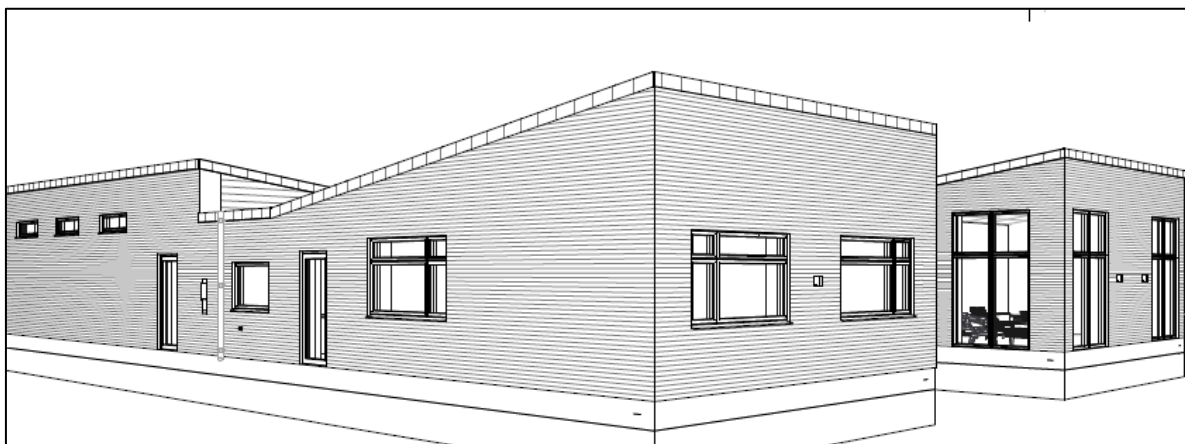
Fra ansøgningen: Snit B-B

Fra ansøgningen: Perspektiv af enfamiliehuset

Fra ansøgningen: Perspektiv af enfamiliehuset og garagen

Fra ansøgningen: Perspektiv af enfamiliehuset og garagen

Materialer og højder:

Facade sten: Strøget Silver Twist B710 - Murstenene er fra lys beige over til mørk brændte sten.

Taget kommer der tagpap på med listetægt, i en gråsorte nuance.

Vinduer: Velfac 200 slim farve/Granit 80 sport(s900)

Højden bliver ca. 4,80 på det højeste sted

Ejendoms oplysninger

Ejendommen er en beboelsesejendom på 4.722 kvm.

Der befinder sig ikke længere bygninger på ejendommen, da det tidligere stuehus er blevet nedrevet i 2020/21. Stuehuset var opført i 1838 jf. BBR.

Vandforsyning: Privat vandforsyningsanlæg

Afløbsforhold: SOP: Minirensanlæg med direkte udledning

Ejendommen er ikke omfattet af kommuneplanramme eller lokalplan.

Naboforhold

Der er ikke foretaget nabohøring jfr. § 35 stk. 4 og 5, da afstanden til nærmeste nabo er ca. 300 m, hvorfor det vurderes, at det ansøgte skønnes at have underordnet betydning for naboerne.

Andre relevante forhold

Kommunen har gennemført en konfliktanalyse og fundet nedenstående emner relevante:

Kommuneplan 2017

- Kommuneplanretningslinje:
 - 3.4.3 Økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser
 - 3.4.4. De internationale naturbeskyttelsesområder
 - 3.5.1 De bevaringsværdige landskaber
 - 3.5.4 Kystnærhedszonen

Beskyttelseslinje:

Skovbyggelinje Naturbeskyttelseslovens § 17 § 17.

Der må ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende inden for en afstand af 300 m fra skove. For privatejede skove gælder dette kun, hvis arealet udgør mindst 20 ha sammenhængende skov.

Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 gælder ikke for

5) bebyggelse, campingvogne og lign. i landzone, hvortil der er meddelt tilladelse efter § 35, stk. 1, i lov om planlægning.

Den nye bygning vil være beliggende indenfor skovbyggelinjen, jfr. naturbeskyttelseslovens § 17. Byggeriet vil komme til at ligge i udkanten af skovbyggelinjen dvs. med stor afstand til skovene. Det ansøgte opføres som erstatning for et forhenværende stuehus, som er først blevet fjernet for nyligt. Den nye bebyggelse, som har en lavere højde end den forhenværende, opføres i tilknytning til dette stuehus og kun lidt forskudt til den forhenværende placering, hvorfor det samlet vurderes, at der ikke vil ske en væsentlig ændring i henhold til indblikket til skovbrynet mod sydøst og sydvest eller en væsentlig påvirkning af værdifulde levesteder for planter- og dyreliv. Langs Sønderskovvej befinder sig i øvrigt en høj og tæt beplantning, som forhindrer indblikket til skoven fra vejen.

Streetview: View fra Sønderskovvej fra vest mod øst – det forhenværende stuehus står bagved hækken under nedrivning, høj og tæt beplantning langs vejen forhindrer indblikket til skoven.

Forbuddet gælder ikke jf. Naturbeskyttelseslovens §17 stk. 2, når der meddeles landzonetilladelse, hvorfor det ansøgte ikke kræver en dispensation fra Naturbeskyttelsesloven.

Fortidsminder:

Der befinder sig et beskyttet dige langs det vestlige skel. Digets tilstand må ikke ændres eller påvirkes, og diget må ikke berøres eller flyttes i forbindelse med gravearbejde under byggerarbejde af bebyggelsen eller anlæggelse af udendørsarealer. jf. Museumsloven § 29a.

Den nye bebyggelse holder en afstand fra skel på ca. 15 meter, hvorfor det vurderes, at diget ikke påvirkes af byggeriet eller under dets opførelse.

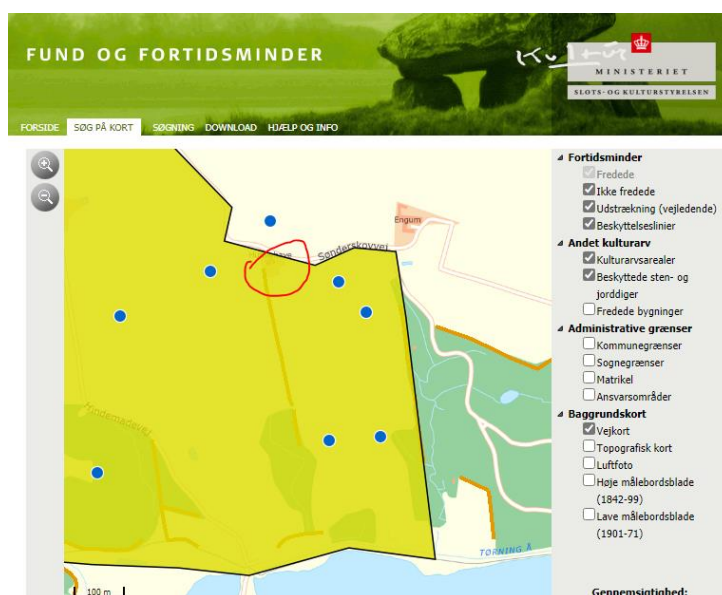
Kulturarvsarealer:

Ejendommen er omfattet af kulturarvsarealer.

Slots- og kulturstyrelsen om kulturarvsarealer:

Et kulturarvsareal er et kulturhistorisk interesseområde med skjulte fortidsminder. Der er udpeget 1348 kulturarvsarealer i Danmark, i alt 823,55 km², svarende til 1,9 % af landets areal. Kulturarvsarealer kan være af national og regional betydning, og er en indikator for, at der er væsentlige fortidsminder i et aktuelt område. Kulturarvsarealer er ikke i sig selv fredede, men kan indeholde fredede fortidsminder.

Arealerne kan ses på databasen Fund & Fortidsminder og på Miljøportalen

Kulturarvsarealerne har som funktion at advare potentielle bygherrer om, at der er væsentlige fortidsminder i et område, og at det kan være hensigtsmæssigt at revurdere anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet. Derved kan bygherrens omkostninger til de arkæologiske undersøgelser reduceres. Kulturarvsarealerne er tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne.

Museum Sønderjylland er anmodet om bemærkninger i relation til forekomsten af eventuelle fortidsminder. Museet oplyser følgende:

Det berørte område er ganske beskedent, og inden for det berørte område er der ikke registreret fortidsminder. Eventuelle ukendte fortidsminder på det berørte område må desuden formodes at være destrueret i forbindelse med etableringen af de nu nedrevne bygninger. Det skal dog bemærkes, at ejendommen ligger i det af Kulturministeriet i 2005 udpegede kulturarvsareal af international betydning Hammelev Tunneldal (sb. 141, Hammelev sogn).

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at risikoen for at støde på arkæologiske fortidsminder under jordarbejde er minimal, og mener, at en arkæologisk forundersøgelse ikke er nødvendig.

Bygherre skal dog være opmærksom på, at hvis der under anlægsarbejdet alligevel påtræffes jordfaste fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens § 27, lov nr. 473 af 7. juli 2001) omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet, og Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev adviseres

Habitatvurdering:

Ejendommen er beliggende i et område, der er omfattet af Habitatbekendtgørelsen nr. 1595 af 06/12/2018. Haderslev kommune har vurderet, at projektet ikke påvirker Natura 2000 området Pamhule Skov og Stevning Dam, væsentligt. Vurderingen er foretaget på følgende grundlag:

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke har en væsentlig påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området Pamhule Skov og Stevning Dam. Opførelse af bolig med tilhørende garage er på et areal, der indtil 2020 også har været bebygget og er uden særligt naturindhold,

og det har ikke betydning for fourageringsmulighederne for de udpegede dyrearter. Det vurderes ligeledes, at det ansøgte ikke vil ødelægge yngle- og rasteområder for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller skade plantearter på habitatdirektivets bilag IV.

Der er på den baggrund ikke krav om at foretage en konsekvensvurdering af projektet.

Se hele habitatvurdering i bilag 4.

Kommunens vurderinger

Nærværende landzonetilladelse om "Ændring af landzonetilladelse 5. marts 2021" erstatter tidligere landzonetilladelse af 5. marts 2021 til opførelse af et enfamiliehus med integreret garage samt udhus på 100 m² på samme ejendom, som er blevet påklaget.

Ejerne har den 8. april 2021 tilkendegivet, at ejerne ikke ønsker at udnytte landzonetilladelsen af 5. marts 2021 og har i stedet for ansøgt om et ændret projekt, hvor det fritliggende udhus på 100 m² er udgået. Da projektet er mindre end det forrige, vurderer Haderslev Kommune, at der kan gives tilladelse til en ændret landzonetilladelse.

Den påklagede landzonetilladelse af 5. marts 2021 bortfalder derfor samtidig med offentliggørelse af nærværende landzonetilladelse (ændring af landzonetilladelse 5. marts 2021).

Haderslev Kommune vurderer, at det ansøgte kræver landzonetilladelse, idet ejendommen ligger i landzone, og at det ansøgte ikke er omfattet af § 36 eller 37.

Konkret vurderes, at det ansøgte ikke er omfattet af § 36, stk. 1, pkt. 3, idet ejendommen er efter arealoverførslen ikke længere en landbrugsejendom.

Det ansøgte opføres som erstatning for et forhenværende stuehus, som først for nylig er blevet fjernet. De to forhenværende længer til gårdanlægget har stået som ruiner siden minimum 1975, hvorfor der ikke længere kan vindes ret på disse, men viser dog alligevel, at stedet tidligere har fremstået med bebyggelse udover stuehusets areal. Det ansøgte bygningskompleks placeres i tilknytning til det tidligere stuehus med en afstand på 4,5 meter og inden for eksisterende havearealer, hvorfor der ikke indtages nye uberørte arealer og det vurderes, at der ikke er tale om spredt bebyggelse i det åbne land.

Det vurderes, at garagen betragtes i den måde, den fremstår og er sammenbygget med beboelseshuset, som en enhed og som integreret i enfamiliehuset, hvorfor dette har en samlet størrelse på 320 m². I forhold til den mulighed, at det tidligere stuehus kunne være blevet udvidet til op til 500 m² uden landzonetilladelse efter planlovens ændringer i 2017, anses det nye enfamiliehus ikke som usædvanligt i dets størrelse. Omfanget af arealet af den integrerede garage på 100 m² anses som passende, da det er det eneste areal for sekundær benyttelse på ejendommen. Samtlige bygningsdele fremstår med en højde på under 5 meter.

Det vurderes, at der på grund af den lave højde af bygningerne, som er lavere end det forhenværende stuehus, omfanget og placeringen af bygningen samt materialevalget med ikke reflekterende overfladematerialer ikke vil ske en væsentlig ændring af påvirkning af de udpegede landskabsværdier på området.

Haderslev Kommune har vurderet, at projektet ikke påvirker Natura 2000 området Pamhule Skov og Stevning Dam, væsentligt. Haderslev Kommune har ligeledes vurderet, at den nye bygning på grund af afstanden til skoven ikke vil have nogen påvirkning af planter og fauna i skovbrynet og at der i forhold til tidligere bebyggelse ikke vil ske en væsentlig ændring i henhold til indblikket til skovene.

Ud fra de kendte forudsætninger vurderes det, at det ansøgte, ikke vil være i konflikt med:

- planlovens landzonebestemmelers hovedformål
- med det for denne sag relevante retningslinjer i kommuneplanen (oplistet ovenfor)
- øvrig relevant lovgivning
- hensynet til naboer

Kommunens helhedsvurdering er vedlagt som bilag 1. Dette bilag er ikke webtilgængeligt.

Uddrag af relevant lovgivning er gengivet i bilag 3.

Habitatvurderingen er vedlagt som bilag 4.

Landskabsbeskrivelsen er vedlagt som bilag 5.

Klagemulighed og offentliggørelse

Haderslev Kommunes afgørelse kan inden 4 uger fra offentliggørelsen påklages til Planklagenævnet, jf. klagevejledning. En klagevejledning er vedlagt som bilag 2.

Rettidig klage efter § 58, stk. 1, nr. 1, har opsættende virkning, medmindre Planklagenævnet bestemmer andet.

[Afgørelsen offentliggøres på Haderslev Kommunes høringsportal på www.blivhoerthaderslev.dk.](http://www.blivhoerthaderslev.dk)

Spørgsmål

For spørgsmål kontakt undertegnede på e-mail nijd@haderslev.dk eller telefon 74 34 22 14.

Venlig hilsen

Nikola Jerosch Dybbroe
Planlægger

Haderslev
Kommune

Underretning

Kopi af afgørelsen til:

Danmarks Naturfredningsforening

Dansk Ornitologisk Forening

Friluftsrådet

Dansk Fritidsfiskerforbund

Provas

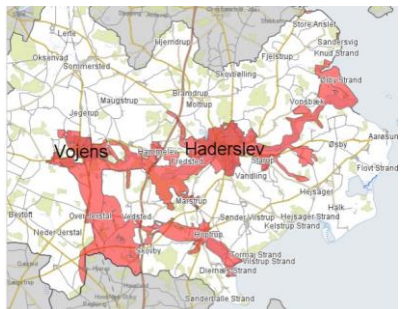
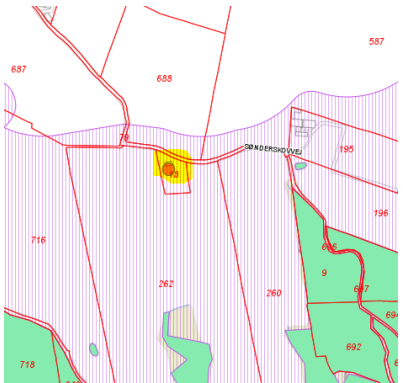
Erhvervsstyrelsen

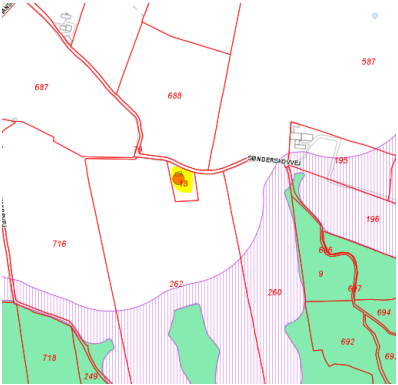
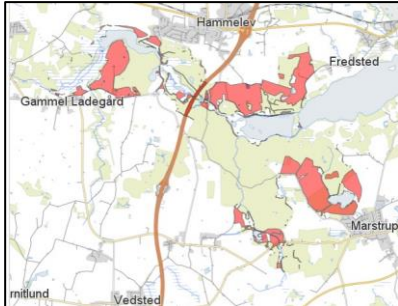
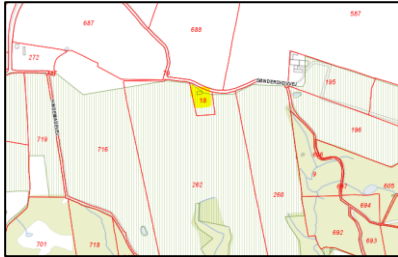
Bilag 1 Helhedsvurdering herunder gennemgang af berørte kommuneplanretningslinjer		
Emne		Kommunens vurderinger
Planlovens landzonebestemmelser - hovedformål		
Hovedformålet med landzonebestemmelserne er at forhindre spredt bebyggelse i det åbne land og dermed sikre en klar grænse mellem by og land. Sigtet er at forbeholde landzonen til jordbrugserhvervene og at tilgodese landskab- og naturværdier samtidig med, at egentlig byudvikling sker, hvor planlægningen åbner mulighed for det. Samtidig skal planloven bidrage til at gøre landdistrikterne levedygtig.		Det ansøgte bygningskompleks placeres i tilknytning til det tidligere stuehus og inden for eksisterende havearealer, hvorfor der ikke indtages nye uberørte arealer og det vurderes, at der ikke er tale om spredt bebyggelse i det åbne land.
Grund- og drikkevandsinteresser		
I forhold til bekendtgørelse om krav til kommunalbestyrelsens fysiske planlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse: § 2. Kommunalbestyrelsen skal friholde områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse for udlæg af nye arealer i kommuneplanen til erhvervsformål eller anlæg og ændret arealanvendelse af eksisterende kommuneplanlagte arealer, der medfører en øget fare for forurening af grundvandet. Ved vurdering af faren for forurening af grundvandet lægger kommunalbestyrelsen vægt på, om planlægningen omfatter virksomhedstyper, der sædvanligvis har oplag af, anvender eller frembringer forurenende stoffer eller stofgrupper, der er mobile i forhold til grundvandet.	Det ansøgte er beliggende i et område med drikkevandsinteresser og er ikke beliggende i et indvindingsopland for et alment vandværk. OD	I forhold til grundvandsinteresserne vil det ansøgte ikke konflikte, da der hverken udlægges nye erhvervsarealer eller er tale om virksomhedstyper, der sædvanligvis har oplag af, anvender eller frembringer forurenende stoffer eller stofgrupper, der er mobile i forhold til grundvandet. Udover dette er det ansøgte ikke beliggende i et område med særlige drikke vandsinteresser og er ikke beliggende i et indvindingsopland for et alment vandværk. Opførelse af nyt enfamiliehus samt garage vil ikke påvirke grundvandet, da spildevand tilsluttes eksisterende minirenselanlæg.
EF-habitatdirektivet		
I henhold til EF-habitatdirektivets bilag IV er en række dyre- og plantearter strengt beskyttede. På baggrund af Naturstyrelsens oversigt over bilag IV arter i Danmark og ud fra oplysninger om deres udbredelse, krav til levesteder og foreliggende oplysninger om kendte lokale forekomster er der foretaget en vurdering af projektets mulige påvirkning af arterne.	Er inden for: NATURA 2000-habitatområde: Pamhule skov og Stevning Dam Se bilag 4 og på side 11	Det vurderes, at projektets aktiviteter ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af levesteder og bestande af danske bilag IV arter, idet der ikke sker ændringer i arealanvendelsen, etableres anlæg, eller forekommer udledninger, som kan antages at ville få sandsynlig væsentlig negativ indflydelse, der yderligere vil påvirke de beskyttede arter. Detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst i området haves dog ikke.

Bygge- og beskyttelseslinjer		
	Kort	Vurdering
Skovbyggelinje Naturbeskyttelseslovens § 17 § 17. Der må ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende inden for en afstand af 300 m fra skove. For privatejede skove gælder dette kun, hvis arealet udgør mindst 20 ha sammenhængende skov. Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 gælder ikke for 5) bebyggelse, campingvogne og lign. i landzone, hvortil der er meddelt tilladelse efter § 35, stk. 1, i lov om planlægning,		Den nye bygning vil være beliggende indenfor skovbyggelinjen, jfr. naturbeskyttelseslovens § 17. Byggeriet vil komme til at ligge i udkanten af skovbyggelinjen. Det ansøgte opføres som erstatning for et forhenværende stuehus og med stor afstand til skovene, hvorfor der ikke vil ske en væsentlig ændring iht. indblikket til skovbrynet mod sydøst og sydvest eller en påvirkning af værdifulde levesteder for planter- og dyreliv. Forbuddet gælder ikke jf. Naturbeskyttelseslovens §17 stk. 2, når der meddeles landzonetilladelse, hvorfor det ansøgte ikke kræver en dispensation fra Naturbeskyttelsesloven.

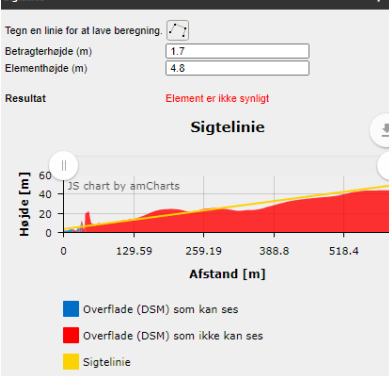
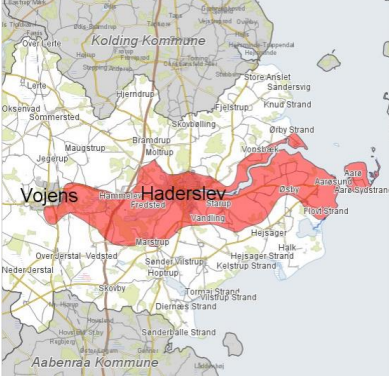
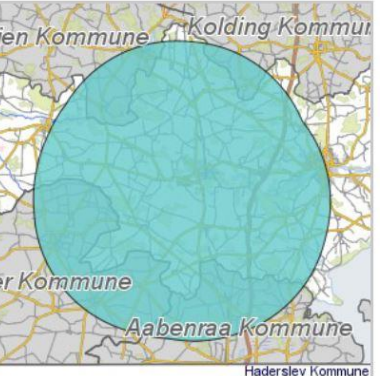
Kommuneplanen – det ansøgte er berørt af følgende retningslinjer		
Retningslinje	Kort	Vurdering
3.2.1 Skovrejsningsområder Områder udpeget til skovrejsningsområder, skal beskyttes mod arealanvendelser og anlæg, der kan virke hindrende for skovtilplantning.	Områder hvor skovtilplantning er uønsket 	Irrelevant, da det ansøgte ikke er et ønske om skovrejsning. Det vurderes derfor, at der ikke er konflikt med retningslinjen.
3.4.3 Økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser I de økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser skal dyr og planters naturlige bevægelsesveje styrkes. Her må ændringer i arealanvendelsen, bl.a. etablering af nye, større anlæg, ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder. Ved byggeri, anlæg eller ombygning af veje, jernbaner eller lignende, der vil afskære en økologisk forbindelse, skal der stilles krav om tiltag, der sikrer hensynet til en mere sammenhængende natur, eller der	Det ansøgte er omfattet arealer, som er udpeget som potentiel økologiske forbindelser: I den fremtidige kommuneplanrevision KP21 vil	Det nye enfamiliehus opføres som erstatning for et for nyligt nedrevet stuehus. Derfor vil opførelsen af det ansøgte ikke væsentligt ændre mulighederne for dyr og planters naturlige bevægelsesveje eller spredningsmuligheder samt vil ikke forringe muligheden for at oprette nye naturområder. Det er således vurderet, at området ikke vil være omfattet længere af disse to temaer i kommuneplanen 2021, hvis denne vedtages.

Kommuneplanen – det ansøgte er berørt af følgende retningslinjer skal etableres faunapassager, hvor der er behov for det. * Økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser inden for byzone skal styrke byernes rekreative og naturlige miljøer og indgå og friholdes som rekreative forbindelser ud til det omkringliggende åbne land. Potentielle naturområder De potentielle naturområder skal friholdes for byggeri, anlæg og ændret arealanvendelse, der forringer muligheden for at oprette nye naturområder eller etablerer sammenhænge mellem eksisterende naturområder* * I Haderslev Kommuner er bebyggelse, der er erhvervsmæssigt nødvendig for driften af landbrugsejendommen undtaget.	arealet dog ikke længere være omfattet af temaet, hvis planen vedtages. Udkast KP21: ----- Det ansøgte er omfattet af potentielle naturområder: I den fremtidige kommuneplanrevision KP21 vil arealet dog ikke længere være omfattet af temaet, hvis planen vedtages.	
3.4.4. De internationale naturbeskyttelsesområder De internationale naturbeskyttelsesområder skal beskyttes og videreudvikles, så de arter og naturtyper, som er grundlaget for udpegningen, aktivt søges sikret eller genoprettet til en gunstig bevaringsstatus.	NATURA 2000-habitatområde: Pamhule skov og Stevning Dam	Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke har en væsentlig påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området Pamhule Skov og Stevning Dam. Opførelse af bolig med tilhørende garage er på et areal, der indtil 2020 også har været bebygget og er uden særligt naturindhold, og det har ikke betydning for fourageringsmulighederne for de

Side 19 af 30

Kommuneplanen – det ansøgte er berørt af følgende retningslinjer De særlige beskyttelsesområder og bevaringsværdige landskaber, der ligger inden for den kystnære zone, skal som hovedregel friholdes for nye anlæg. Bygninger og anlæg herunder landbrugsbygninger, der tillades opført uden tilknytning til eksisterende bygninger, skal indpasses i landskabet eller afskærmes af beplantning i nødvendigt omfang under hensyn til værdierne i det omgivende landskab.	Sigtelinie Tegn en linie for at lave beregning. Betragterhøjde (m) 1.7 Elementhøjde (m) 4.8 Resultat Element er ikke synligt Sigtelinie Den nye bebyggelse er ikke synligt fra vandkanten af søen Hindemøde.	kystlandskabet ikke vil ændre sig væsentligt. Det vurderes derfor, at der ikke er konflikt med retningslinjen. Se også landskabsbeskrivelsen i bilag 5.
4.3.5 Turismeområder For turismeområder i Haderslev Kommune gælder at fremtidig udvikling og placering af turismed faciliteter skal tage sit udgangspunkt i Haderslev Kommunes oplevelsesstrategi og dermed i en eller flere af de udpegede temaområder. I kystnærhedszonen kan etablering af ferie- og fritidsanlæg eller udvidelser, der kan sidestilles med nyanlæg, alene ske i turismeområderne. For ferie- og fritidsanlæg i kystnærhedszonen gælder endvidere, at etablering skal ske i forbindelse med eksisterende bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelser.		Irrelevant, da det ansøgte ikke er et turistanlæg, men et enfamiliehus. Det vurderes derfor, at der ikke er konflikt med retningslinjen.
5.4.2 Skrydstrup Flyvestation Inden for en afstand af 13 km fra Skrydstrup Flyvestation bør der af hensyn til flyvesikkerheden ikke etableres anlæg, som tiltrækker fugle, således at der er risiko for, at fuglene overflyver flyvepladsen på vej mellem anlæg, der tiltrækker fugle, og eventuelle yngle- og rasteplasser. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skal altid høres.		Irrelevant, da det ansøgte ikke er et anlæg, som tiltrækker fugle. Derfor er FES ikke blevet hørt. Det vurderes, at der ikke er konflikt med retningslinjen.

Bilag 2 Klagevejledning

Lov om planlægning.

Afgørelser truffet i henhold til § 35, stk. 1 i lov om planlægning, (jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 01.07.2020 med senere ændringer) kan påklages til Planklagenævnet, jf. § 58, stk. 1 nr. 1.

Klageberettigede efter § 58 er miljøministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald, jf. § 59, stk. 1. Klageberettigede er endvidere jf. 59, stk. 2, landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, på betingelse af:

- at foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og
- at foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer.

[Du klager via Klageportalen, som du finder et link til her: www.naevneneshus.dk.](http://www.naevneneshus.dk)

Du logger på ligesom du plejer, typisk med Nem-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage skal være indgivet inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. I tilfælde, hvor en afgørelse træffes indirekte og således ikke meddeles eller offentliggøres, regnes fristen fra det tidspunkt, hvor klageren har fået kendskab til afgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Dette følger af bekendtgørelse nr. 130 af 28. januar 2017 §2 om udnyttelse af tilladelser, frist for indgivelse af klage, mv.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. (privatperson) eller 1800 kr. (for virksomheder og organisationer). Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Et indbetalt gebyr tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Planklagenævnets kompetence.

Planklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse, er f.eks. borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens. Ligeledes for borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser eller borgere med sprogvankeligheder, hvor hjælp og vejledning fra myndigheden eller nævnet ikke konkret vurderes at være en egnet løsning. Der kan således foreligge særlige forhold for nogle borgere fra de nævnte grupper, der gør, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Planklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Planklagenævnets afgørelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Hvis du ønsker kommunens eller klagemyndighedens afgørelse prøvet ved domstolene, skal du anlægge sag inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. For afgørelser, der er offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen, jf. § 62 i Lov om planlægning.

[Der henvises i øvrigt til Planklagenævnet hjemmeside https://naevneneshus.dk/](https://naevneneshus.dk/)

Bilag 3 Uddrag af relevant lovgivning

Planloven - Lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 01.07.2020 med senere rettelselser.

§ 1. Loven skal sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand.

Stk. 2. Loven tilsigter særlig,

- 1) at der ud fra en planmæssig og samfundsøkonomisk helhedsvurdering sker en hensigtsmæssig udvikling i hele landet og i de enkelte kommuner og lokalsamfund,
- 2) at der skabes og bevares værdifulde bebyggelser, bymiljøer og landskaber,
- 3) at skabe gode rammer for erhvervsudvikling og vækst,
- 4) at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig naturværdi og landskabelig værdi,
- 5) at biodiversiteten understøttes, og at forurening af luft, vand og jord samt støjulemper forebygges,
- 6) at offentligheden i videst muligt omfang inddrages i planlægningsarbejdet, og
- 7) at alsidighed i boligsammensætningen fremmes gennem mulighed for planlægning for almene boliger i byerne.

§ 35. I landzoner må der ikke uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. dog §§ 5 u og 36-38.

Stk. 2. Tilladelse efter stk. 1 til udstykning, bebyggelse eller ændret anvendelse, som er omfattet af reglen om lokalplanpligt i § 13, stk. 2, kan først meddeles, når de fornødne bestemmelser i kommuneplanen er endeligt vedtaget og den fornødne lokalplan er offentligt bekendtgjort.

Stk. 3. For arealer i kystnærhedszonen uden for udviklingsområder, jf. § 5 a, må tilladelse efter stk. 1 kun meddeles, hvis det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til de nationale planlægningsinteresser i kystområderne, jf. dog §§ 4 a og 5.

Stk. 4. Tilladelser efter stk. 1 kan først meddeles, når der er forløbet 2 uger efter, at kommunalbestyrelsen har givet skriftlig orientering om ansøgningen til naboerne til den omhandlede ejendom.

Stk. 5. Bestemmelsen i stk. 4 gælder ikke, hvis det ansøgte efter kommunalbestyrelsens skøn er af underordnet betydning for naboerne.

Stk. 6. Ansøgeren skal have skriftlig meddelelse om afgørelser efter stk. 1.

Stk. 7. En afgørelse efter stk. 1 skal indeholde oplysning om kredsen af klageberettigede efter § 59 og om regler for indgivelse og behandling af klage.

Stk. 8. Tilladelser efter stk. 1 skal offentliggøres. Offentliggørelse kan ske udelukkende digitalt. Offentliggørelse kan dog undlades, hvis tilladelsen er i overensstemmelse med en offentligt bekendtgjort lokalplan.

Stk. 9. Offentliggørelsen af en tilladelse efter stk. 1 skal indeholde oplysning om kredsen af klageberettigede efter § 59 og om regler for indgivelse og behandling af klage.

Stk. 10. Kommunalbestyrelsen kan meddele tilladelse efter stk. 1 til etablering af flere boligenheder i eksisterende bygninger i landzone, som er egnede hertil. Det er en forudsætning, at boligenhederne indrettes uden væsentlig om- eller tilbygning. De nye boligenheder er ikke omfattet af retten til at udvide til 500 m² efter § 36, stk. 1, nr. 10, og kan ikke overgå til anvendelse til fritidsboliger efter § 36, stk. 1, nr. 18.

§ 56

Stk. 2. En tilladelse efter § 35, stk. 1, bortfalder, medmindre andet udtrykkeligt fremgår af tilladelsen, hvis den ikke er udnyttet, inden 5 år efter at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 5 på hinanden følgende år, jf. dog § 4 a, stk. 8, og § 5, stk. 3.

§ 58 Til Planklagenævnet kan påklages:

- 1) Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 35, stk. 1, jf. dog § 4 a, stk. 4, og § 5, stk. 4.

Naturbeskyttelsesloven – Lov om naturbeskyttelse, jf. lov Bek. nr. 240 af 13. marts 2019

§ 17. Der må ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende inden for en afstand af 300 m fra **skove**. For privatejede skove gælder dette kun, hvis arealet udgør mindst 20 ha sammenhængende skov.

- Stk. 2 Forbuddet i stk. 1 gælder ikke for
- 5) bebyggelse, campingvogne og lign. i landzone, hvortil der er meddelt tilladelse efter § 35, stk. 1, i lov om planlægning,

Persondataloven - Rettigheder efter Lov om behandling af personoplysninger (lov nr. 410 af 27. april 2017 med senere ændringer) - også kaldet Persondataloven

Persondataloven giver borgere nogle rettigheder i forhold til de oplysninger Haderslev Kommune indsamler om dig og din ejendom, og som kommunen behandler på edb eller i manuelle registre.

Indsamling og registrering af oplysninger

Kommunen har ret til at indhente oplysninger i forbindelse med de sager, som skal behandles af kommunen.

I kommunens sagsdokumentsystem registreres oplysninger som omfatter adresse, matr.nr. og sagsindhold, herunder sagsparter.

Videregivelse af oplysninger

De oplysninger kommunen indsamler, kan blive udvekslet mellem region, nabokommuner og styrelser i det omfang, data skal anvendes ved flere myndigheders administration efter Planloven.

Ved aktindsigt kan der blive udleveret oplysninger fra registeret.

Oplysninger kan også videregives til statistiske eller forsikringsmæssige formål.

Oplysningerne kan, eller er, eller vil blive gjort offentlig tilgængelige på Haderslev Kommunes hjemmeside og Planinfo.dk.

Indsigt i oplysninger

Borgere kan henvende sig til kommunen og få oplyst, om Haderslev Kommune behandler oplysninger om dem og i så fald, hvilke oplysninger, der anvendes, hvad formålet er, hvor oplysningerne stammer fra, og hvem der modtager oplysningerne.

Ret til at gøre indsigelse over for behandling af oplysninger

Hvis man opdager, at der er fejl i de oplysninger, kommunen behandler, eller hvis oplysningerne er vildledende, kan man gøre opmærksom på det. Haderslev Kommune kan så rette oplysningerne.

Klage over Haderslev Kommunes behandling af oplysninger

Hvis man mener, at kommunen ikke har tilgodeset ens rettigheder efter Persondataloven, eller hvis man i øvrigt vil vide mere om rettigheder efter loven, kan henvendelse ske til Haderslev Kommune, Gåskærgade 26-28, 6100 Haderslev, tlf. 74 34 34 34.

Klager over kommunens behandling af oplysninger om ejendomme skal ske til Datatilsynet, Borgergade 28, 5., 1300 København K.

Bilag 4 Habitatvurderingen (NATURA 2000-område)

Baggrund

Der er ansøgt om opførelse af et enfamiliehus med integreret garage inden for havearealerne. Den ansøgte placering er indenfor Natura 2000 område N 112 Lillebælt. Etableringen kræver tilladelse i forhold til planlovens § 35.

Habitatbekendtgørelsen fastsætter krav om vurdering af projekter med henblik på at vurdere om projektet kan have en væsentlig påvirkning af et Natura 2000 områdes udpegningsgrundlag.

Habitatbekendtgørelsens § 10 stiller ligeledes krav om vurdering af projektets påvirkning af yngle- eller rasteområder for arter på habitatdirektivets bilag IV og af påvirkning af plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Vurderingen skal fremgå af afgørelsen og vurderingen skal være begrundet.

Bilag 4-2 viser potentielt forekommende bilag IV arter i Haderslev Kommune.

Beskrivelse af projektet:

Ejer har ansøgt om tilladelse til opførelse af et enfamiliehus på i alt 320 kvm med integreret garage på 100 kvm som erstatning for et forhenværende stuehus, som er fjernet i 2020/21, på adressen Sønderskovvej 2, 6500 Vojens.

Natura 2000 området Pamhule Skov og Stevning Dam (Ng2, H81, F59)

Habitat- og fuglebeskyttelsesområdets formål er at beskytte en række naturtyper og arter, som udgør områdernes udpegningsgrundlag.

Områdebeskrivelse:

Natura 2000-området har et areal på 1091 ha og er en del af Haderslev Tunneldal, som løber ca. 25 km øst-vest fra Lillebælt til Vojens. Natura 2000-området er beliggende i Haderslev Kommune. Området strækker sig mod øst til Haderslev Dam. Skovområder dominerer med indslag af vandflader, enge, overdrev og dyrkede arealer. Pamhule Skov er en af de største skove i området.

De dominerende vandflader er Stevning Dam, Hindemede og Pamhule Sø.

I bilag 4-1 er udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området listet op.

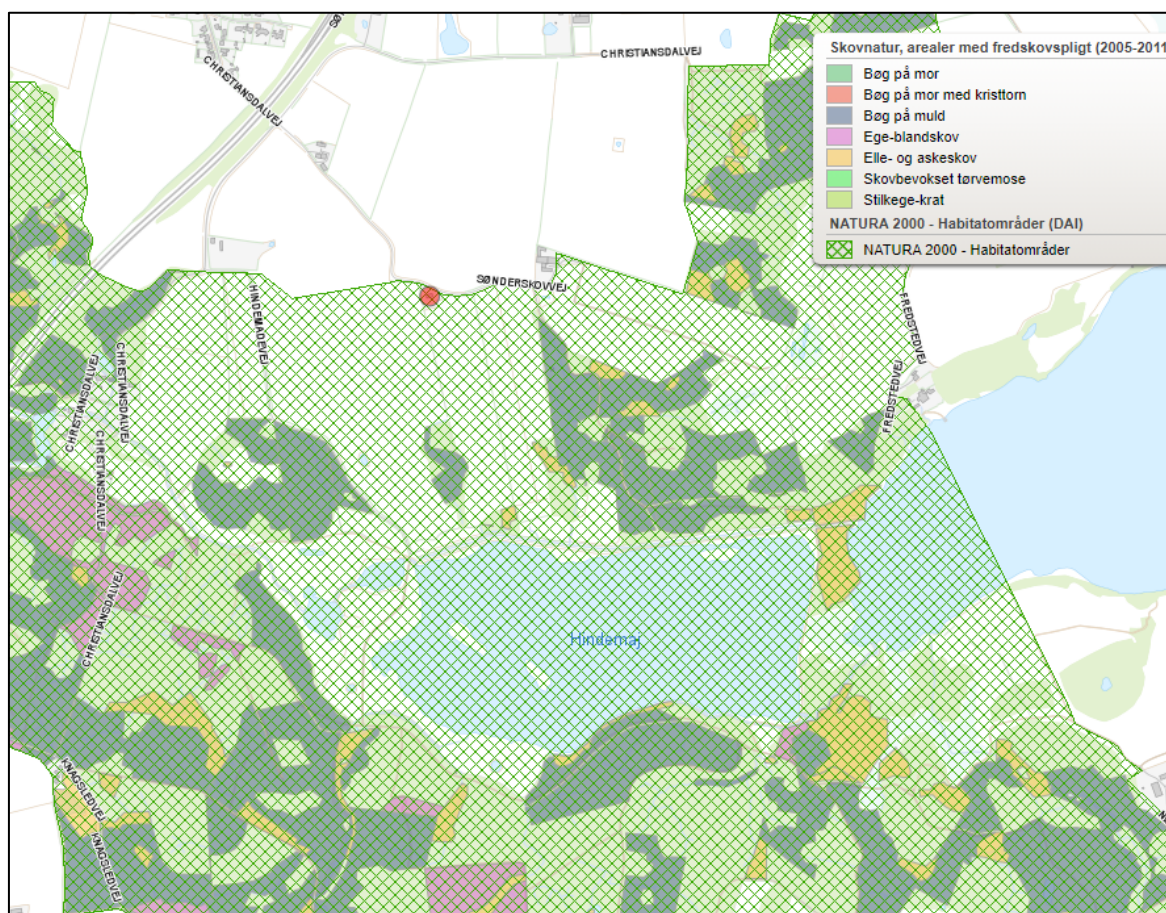
Mulig påvirkning af naturtyper på udpegningsgrundlaget

Det ansøgte ligger lige inden for Natura 2000 området Ng2 Pamhule Skov og Stevning Dam for så vidt angår habitatområde H81, med udpegningsgrundlaget som fremgår af bilag 4-1.

Ejendommen ligger ca. 310 m fra nærmeste registrering af habitatnaturtype, som er en skov (bøg på muld) beliggende syd for ejendommen. Projektets beliggenhed i forhold til habitatområde og udpegede naturtyper (skovnatur) ses på kort 1.

Opførelse af en bolig med garage på det ansøgte sted vil ikke kunne betyde en ændring/påvirkning af naturtyper på udpegningsgrundlaget (skovnatur), idet afstanden gør, at hverken byggeriet eller den efterfølgende aktivitet vil berøre skoven. Det har desuden ligget en ejendom på grunden indtil 2020.

Det vurderes derfor, at der ikke vil ske væsentlig negativ påvirkning af naturtyperne på udpegningsgrundlaget med baggrund i det ansøgte.

Kort 1. Oversigtskort, der viser placeringen af Sønderskovvej 2 (rød cirkel) i forhold til habitatområder (H81) – herunder skovnatur (habitatnatur).

Mulig påvirkning af arter på udpegningsgrundlaget og bilag IV arter

Projektet forventes ikke at påvirke arter på udpegningsgrundlaget (bilag 4-1) eller registrerede bilag IV arter (bilag 4-2) negativt, idet det omhandler opførelse af en bolig med garage på et areal, som i forvejen har været bebygget indtil 2020. Området vurderes ikke at være et egnet levested for arterne.

Kort 2 og kort 3 viser projektets beliggenhed i forhold til fuglebeskyttelsesområde F59 og levesteder for stor vandsalamander og løvfrø.

Fuglebeskyttelsesområdet har rød glente, hvepsevåge og isfugl på udpegningsgrundlaget, og det er i basisanalysen (2022-2027) vurderet, at der generelt ikke er nogen væsentlige trusler for arternes fortsatte forekomst i fuglebeskyttelsesområdet.

Rød glente yngler oftest i områder med en mosaik af marker, småskove, hegn m.m. Arten stiller ikke store krav til redestedet, udover at det skal være forstyrrelsesfrit.

Hvepsevåge yngler primært i ældre, større løvskove, hvor reden placeres i de mere lysåbne dele af skoven. Ynglefuglene fouragerer i umiddelbar nærhed af yngleområdet i lysåbne områder som enge, moser og skovlysninger.

Isfugl yngler i skrænter langs åer og søer med klart vand.

Der er ikke områder, der indgår i de udpegede fugles yngleområder, der vil blive forringet af byggeprojektet. Og det vurderes på den baggrund, at projektet ikke påvirker disse arter.

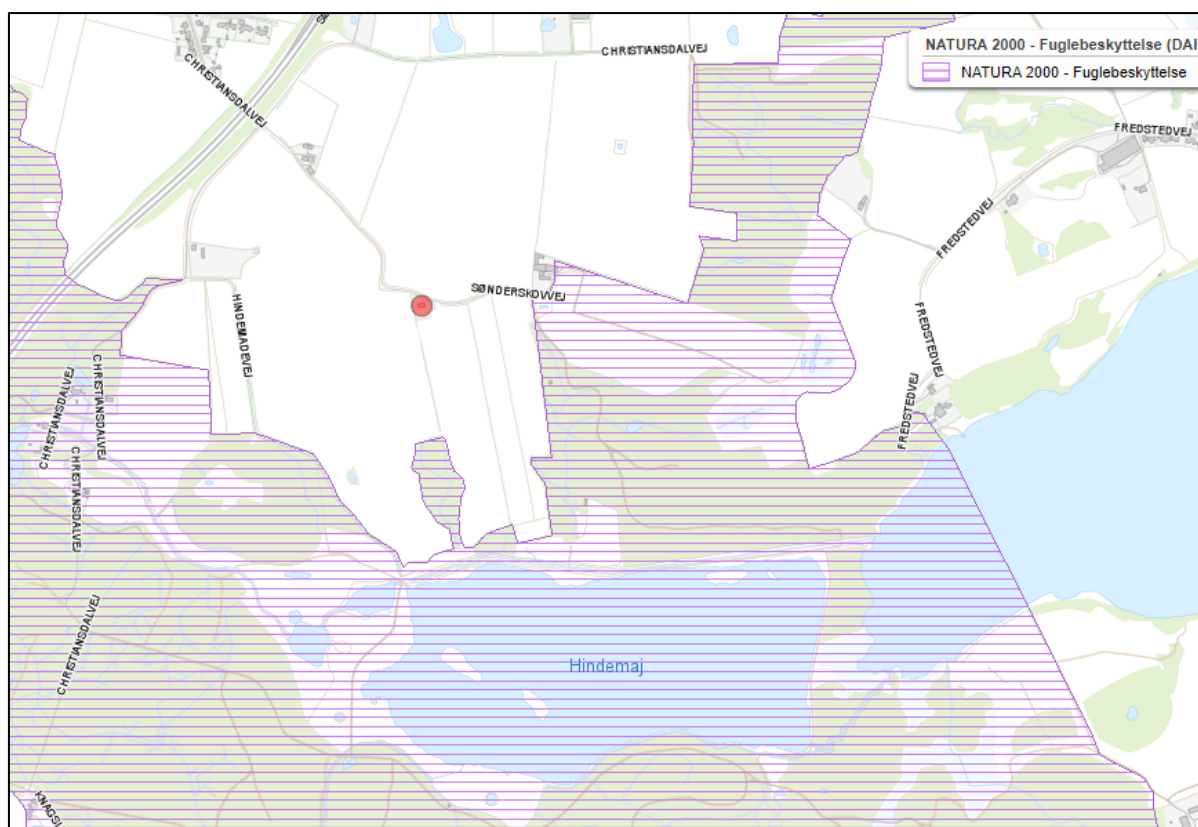
Der er registreret løvfrø og levesteder for stor vandsalamander i området, og de nærmeste registreringer er ca. 415 m sydvest for ejendommen. Det drejer sig om et vandhul, der er vurderet som levested for stor vandsalamander (med god tilstand), og i samme vandhul er der registreret løvfrø.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af varierende størrelse, og det er ikke ualmindeligt at finde den i vandhuller, der er mindre end 100 m². Arten er følsom over for eutrofiering og overskygning af vandhullerne. Arten er også afhængig af rastelokaliteter i umiddelbar nærhed af vandhullerne, hvor der er gode skjulesteder. Rastestederne er oftest knyttet til skov og menneskeboliger.

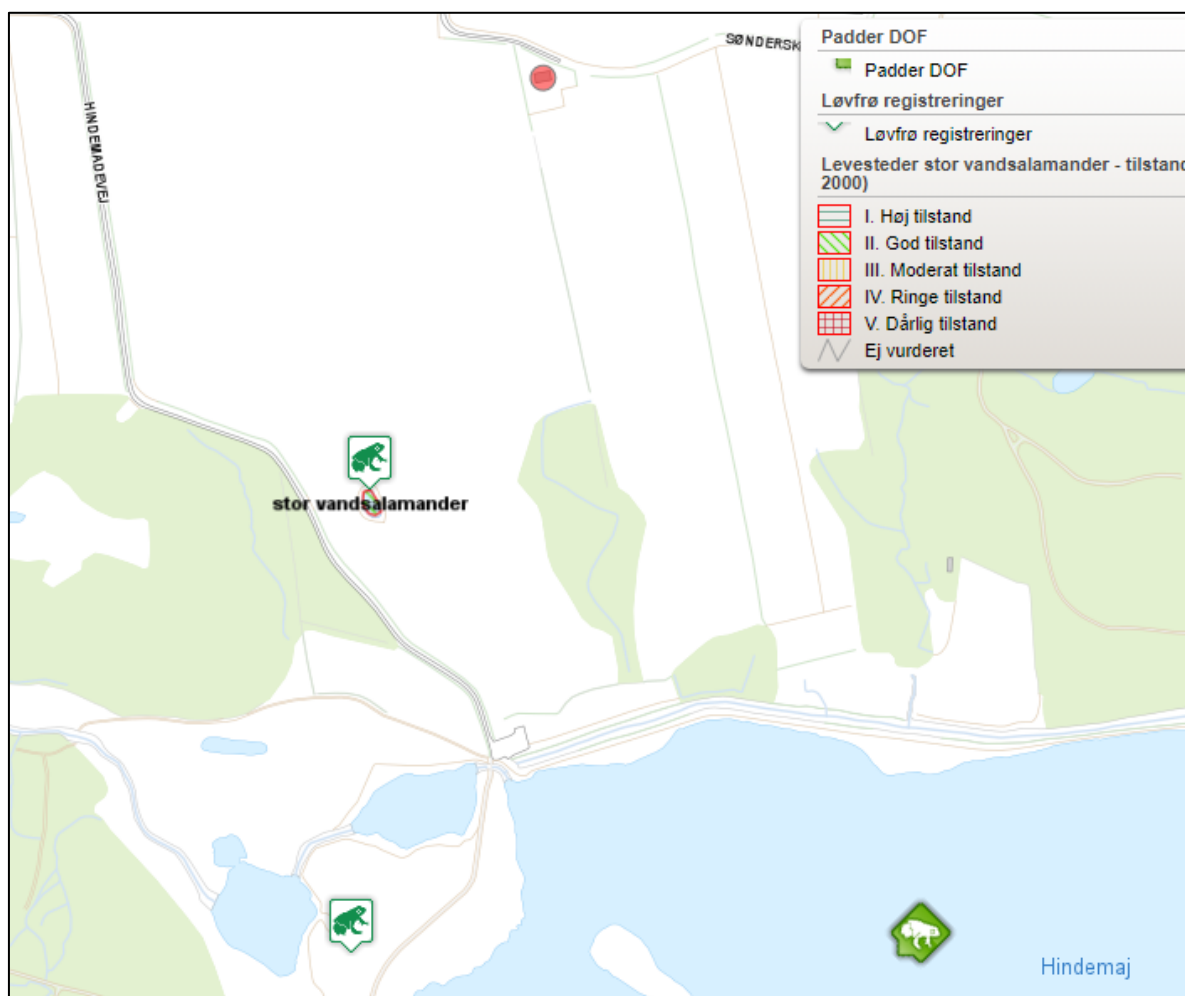
Ifølge faglig rapport nr. 635/2007 fra Danmarks miljøundersøgelser kan der i området forekomme markfirben, spidssnudet frø, stor vandsalamander og løvfrø, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Det vurderes, at projektområdet med bolig og tilhørende have ikke er egnet som yngleområde for bilag IV arter. Det kan dog benyttes som rasteområde for både stor vandsalamander og andre paddearter. Ligeledes vurderes det med samme begrundelse, at dette område ikke rummer forekomst af andre bilag IV arter herunder planter.

Der vurderes, at opførelse af det ansøgte ikke vil beskadige eller ødelægge hverken vækstområder eller yngle- eller rasteområder for arter på habitatdirektivets bilag IV, og det vurderes ligeledes, at der ikke vil ske væsentlig negativ påvirkning af arterne på udpegningsgrundlaget.

Kort 2. Oversigtskort, der viser placeringen af Sønderskovvej 2 (rød cirkel) i forhold til fuglebeskyttelsesområde (F47).

Kort 3. Oversigtskort, der viser placeringen af Sønderskovvej 2 (rød cirkel) i forhold til registreringen af levesteder for stor vandsalamander og løvfro.

Konklusion

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke har en væsentlig påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området Pamhule Skov og Stevning Dam. Opførelse af bolig med tilhørende garage er på et areal, der indtil 2020 også har været bebygget og er uden særligt naturindhold, og det har ikke betydning for forageringsmulighederne for de udpegede dyrearter. Det vurderes ligeledes, at det ansøgte ikke vil ødelægge yngle- og rasteområder for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller skade plantearter på habitatdirektivets bilag IV.

Der er på den baggrund ikke krav om at foretage en konsekvensvurdering af projektet.

Bilag 4-1.**Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område Lillebælt (N 112).**

Habitatområde nr. 96:

2013

Naturtyper

- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
 - 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
 - 1150 * Kystlaguner og strandsøer
 - 1160 Større lavvandede bugter og vige
 - 1170 Rev
 - 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
 - 1220 Flerårig vegetation på stenede strande
 - 1230 Klinter eller klipper ved kysten
 - 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
 - 1330 Strandenge
 - 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
 - 2120 Hvide klitter og vandremiler
 - 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
 - 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
 - 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
 - 3260 Vandløb med vandplanter
 - 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
 - 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
 - 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
 - 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
 - 7120 Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
 - 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
 - 7230 Riggær
 - 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
 - 9130 Bøgeskove på muldbund
 - 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
 - 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
 - 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld
- Arter
- 1014 Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)
 - 1016 Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)
 - 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
 - 1351 Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Bilag 4-2

Oversigt over danske naturligt hjemmehørende arter der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV

Arter angivet med * omfatter arter, der både er omfattet af bilag II og bilag IV.

Pattedyr

Alle arter af flagermus* Microchiroptera spp.*
Hasselmus Muscardinus avellanarius
Birkemus Sicista betulina
Odder* Lutra lutra*
Marsvin* Phocoena phocoena*
Alle andre arter af hvaler Cetacea spp.

Krybdyr

Markfirben Lacerta agilis

Padder

Stor vandsalamander* Triturus cristatus*
Klokkefrø* Bombina bombina*
Løgfør Pelobates fuscus
Løvfør Hyla arborea
Spidssnudet frø Rana arvalis
Springfrø Rana dalmatina
Strandtudse Bufo calamita
Grønbroget tudse Bufo viridis

Fisk

Snæbel Coregonus oxyrhynchus

Insekter

Bred vandkalv* Dytiscus latissimus*
Lys skivevandkalv* Graphoderus bilineatus*
Eremit* Osmoderma eremita*
Sortplettet blåfugl Maculinea arion
Grøn mosaikguldsmed Aeshna viridis
Stor kærguldsmed* Leucorrhinia pectoralis*
Grøn kølleguldsmed* Ophiogomphus cecilia*

Bløddyr

Tykskallet Malermusling* Unio crassus*

Planter

Enkelt månerude* Botrychium simplex*
Vandranke* Luronium natans*
Liden Najade* Najas flexilis*
Fruesko* Cypripedium calceolus*
Mygblomst* Liparis loeselii*
Gul stenbræk* Saxifraga hirculus*
Krybende sumpskærm* Helosciadium repens (= Apium repens)*

Bilag 5 Landskabsbeskrivelse

Fra Sønderjyllands Amt:

Id. nummer:

30

Stedbetegnelse:

Haderslev Dam

Bonitet:

Særlig Værdi

Overfladeformer:

Tunneldalen gennem Haderslev Fjord og Haderslev Dam er med sine næsten 30 km blandt landets største og længste dalkomplekser. Tunneldalen vest for Haderslev består af den opstemmede Haderslev Dam, søen i Hindemaj, Stevningdam og Ladegård Eng. Tunneldalen har meget karakteristiske sideforgreninger, der flere steder har karakter af dybe kløfter.

Siden middelalderen har man ved opstemning af Tørning Å udnyttet vandet til at drive forskellige former for mølleri ved Tørning og Christiansdal. Det er disse opstemninger af vandet, der har skabt søerne Stevning Dam og Haderslev Dam.

Landskabet omkring tunneldalsystemet er et storbølget/bakket morænelandskab med store åbne marker vekslende med store løvskove. Omkring tunneldalens sider falder terrænet stejlt ned mod dalbunden.

Overfladeelementer:

Tunneldalsystemet præges af åer, skovvandløb, kilder, søer og skove vekslende med intensivt og ekstensivt dyrkede områder. Mange steder er dalens stejle skrænter og kuperede terræn uegnet til landbrug, og der er derfor store gamle løvskove omkring tunneldalen, hvoraf Pamhule Skov er den største. Området er vekslende landbrugsland og skovlandskab med kun lidt bebygget. Landbrugsejendommene er store og ligger primært langs landevejene og i landsbyer.

Området lige omkring Tørning Mølle og Christiansdal fortæller på flere måder historien om Sønderjyllands første industri, en industri som havde tilknytning til vandressourcerne: Ved Tørning ligger resterne af én af de mægtigste middelalderborge i Sønderjylland, hvortil har knyttet sig en vandmølle. Tørning Mølle fortsatte efter borgens ophør som et fornemt industrianlæg med bygninger fra flere epoker.

Industrianlægget Christiansdal anlagdes i 1700-tallet, hvoraf kun et lille elektricitetsværk fra 1920'erne er tilbage.

Af tekniske anlæg løber motorvejen midt gennem området og øst for Vojens er et dobbelt højspændingstracé.

Sammenfattende karakteristik:

Hele området er præget af stor landskabelig skønhed med varieret terræn, store skove vekslende med åbne arealer og nærhed til vand. Især tunneldalen med Haderslev Dam, Hindemaj, Stevningdam og Ladegård Eng har stor landskabelig og naturmæssig oplevelsesværdi.

Det kuperede terræn, de meget store skove og den spredte bebyggelse får området til at virke som et uforstyrret skovlandskab.

Boniteringsbegrundelse:

Vigtigt rekreativt grønt bånd mellem byerne Haderslev og Vojens. Stor landskabelig oplevelsesværdi med mange flotte udsigter over tunneldal og løvskove.